

C15 / SOCIOLOGICKÉ ŠETŘENÍ

Při tvorbě strategických a plánovacích dokumentů jsou sociologická šetření vhodnou doplňující metodou mapující současnou situaci v území. Nemohou nahradit metody založené na mezilidském kontaktu (tj. obousměrné výměně informací), ale může je vhodně doplnit. Jeho základem je soubor otázek sestavený tak, aby zjišťoval priority, potřeby a postoje obyvatel/uživatelů k daným problémům města podle jednotlivých témat.

Sociologické šetření používá kvalitativní a kvantitativní metody výzkumu nebo jejich kombinaci a aplikuje je podle požadovaných výstupů.

Cílová skupina

Šetření se může zaměřit jak na reprezentativní vzorek obyvatel tak i specifické zájmové či demografické skupiny a zjištění jejich konkrétních potřeb a očekávání.

Kvalitativní šetření

- Cílem kvalitativního šetření je získat vhled do dané problematiky, který umožní stanovit hlavní okruhy problémů města, stanovit obecné vize a pochopit názory a představy veřejnosti.
- Kvalitativní typ šetření zkoumá téma na základě poznání vnímání reality a chápání sledovaného problému z pohledu obyvatel a uživatelů.
- Mezi nejpoužívanější techniky patří rozhovory s obyvateli a uživateli dané lokality, MČ nebo města (např. formou focus groups) a dále v kombinaci s rozhovory s klíčovými aktéry strategického rozvoje – odborná veřejnost, odbory města a městských částí, podnikatelé, NNO.
- Výsledky kvalitativního šetření vytváří dobré podklady pro přípravu kvantitativního typu průzkumu.

Kvantitativní šetření

- Cílem kvantitativního průzkumu je získat data reprezentující určitou skupinu jedinců a jejich (statisticky reprezentativní) pohled na dané téma. Výsledky je možné prezentovat číselně a graficky.
- Pro účely strategického plánování či plánování větších územních celků je vhodné využít kvantitativních metod s cílem potvrzení/vyvrácení hypotéz vzešlých z kvalitativního šetření.
- Struktura vzorku pro kvantitativní šetření by měla co nejlépe odpovídat složení populace města, MČ nebo lokality, k čemuž obecně slouží dvě metody – tzv. kvótní a náhodný výběr.
- Korespondenční šetření jako nejužívanější metoda kvantitativního výzkumu má nevýhodu nízké návratnosti. Spolehlivějšími metodami jsou telefonická šetření a finančně náročnější, za to nejspolehlivější tzv. asistované vyplnění dotazníku.

Pro jaké scénáře je metoda určena:

- B1 Příprava Strategického plánu hl. m. Prahy
- B2 Příprava programu rozvoje MČ
- B3 Aktualizace územně analytických podkladů hl. m. Prahy
- B7 Revitalizace brownfieldů
- B8 Revitalizace sídliště (lokality)

Počet účastníků:

záleží na typu šetření - od jednotek až po tisíce

Lidské zdroje:

sociolog, terénní pracovníci

Náročnost:

celková ▲▲▲
 finanční ▲▲ | ▲▲▲*
 organizační ▲▲▲ | ▲*
 personální ▲▲
 *při externím zadání

Příprava:

2 měsíce

Trvání:

2–6 měsíců

Zpracování:

2 měsíce

C15

Typ výstupů

Výstupem sociologického šetření je závěrečná zpráva (nebo soubor závěrečných zpráv), která slouží jako podklad pro další analýzu dané oblasti nebo problematiky.

Nezávislost šetření

Sociologické šetření by nemělo respondentům předkládat návodné otázky, které by dávali respondentům pocit, že formulují řešení dané problematiky (tedy že např. sestavují strategický plán). Cílem je dát tázaným možnost poskytnout svůj vlastní vhled a názor na konkrétní oblasti rozvoje města, MČ nebo lokality.

Výběr zpracovatelů

Pro úspěch sociologického šetření je potřeba ohlídat si kvalitu zpracovatelů sociologického šetření. Před výběrem, si proto vyžádejte reference na daného zpracovatele.

Organizační tipy

- Identifikujte, která témata (a podtémata) je potřeba prozkoumat sociologickým šetřením.
- Zjistěte, která data již máte k dispozici (například ze Sčítání lidu, domů a bytů nebo od jiných organizací města/kraje/státu)
- Sestavte plán (zadejte sestavení plánu externě) kvalitativního a kvantitativního šetření. Promyslete, jak se obě metodologie budou doplňovat.
- Samotné dotazníky či rozhovory je vhodné sestavit se sociologem/ sociologickou agenturou, který má zkušenosti s průzkumy veřejného mínění a/nebo sociologickými šetřeními.
- Připravený dotazník nejprve otestujte a jeho vyhodnocení opět konzultujte se sociologem. Ujistěte se, že celý tým se bude dotazovat a kódovat data stejným způsobem.
- Promyslete, která data bude vhodné sbírat opakovaně a průběžně – tj. jestli se může sociologické šetření stát východiskem pro rutinní sběr indikátorů strategického rozvoje města, MČ nebo lokality tak, aby bylo možné sledovat implementaci a plnění programu. V tomto případě je vhodné zvážit možnost tzv. omnibusového šetření, které šetří čas a náklady.

Limity

Sociologické šetření většinou vyžaduje externí expertízu. Tato potřeba vyplývá ze složitosti sestavení metod, nutnosti pracovat se statistickými programy a dobré znalostí statistiky. Protože se respondenti zapojují pouze pasivně, sociologické šetření není vhodnou metodou pro konzultaci vzniklých návrhů, nebo obecně participace založené na možnosti interakce a komunikace.

Návaznost na další metody

C9 metropolitní ozvučná deska, C14 pracovní skupiny, C12 plánovací turné, C11 online platforma, C21 výstava ve veřejném prostoru, C18 uživatelské skupiny